

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS, manè discutienda in Scholis Medicorum, die Martis decimo-septimo mensis Februarii, Anno Domini M. DCC. L.

M. JOANNE HERMENT, Antiquiore Scholarum Magistro, Medico Regis ordinario, Doctore Medico, Præside.

An post cibum fumus Tabaci?

I.

URBANIS & studio deditis frequens est stomachi imbecillitas: frequentius adhuc deliciarum patrocinium in accusationem stomachi non merentis, quæsitum. Tardè concoquunt, aut injesta copiosiora, vel prava coquere non possunt, præcordia inflantur, noctu sitiunt, non dormiunt, aut non placidè; cibus acescit & appetentia languet; perindè est multis. In ventriculum invehuntur, & remedium quærunt hebeti ventriculo,

abhorrent ab inediâ, à frugalitate, aquam abominantur, & edulia ſimplicia; facilè parabilia & à ventriculo facilè ſuperanda. Hæc tamen forsàn laudant aliquandò, ſed in uſum non admittunt. Malunt morbum quem inſimulent; ſæpiſſimè faciunt, fovent, augent. Monendi tamen vel importunè. Bonum eſt quod naturale. Ventriculus ſibi & corpori univerſo victum proſpicit & parat. Si in functione deliquerit, non ſarcitur commiſſum. Ut non peccet animadvertendum. Norma eſt recta, & maximè naturalis adminiſtratio. Opus exigendum pro roboris ratione; nec nimiùm, nec operoſiùs. Impedimenta removenda, quæ ferè omnia ad plenitudinem redeunt. Quod ſolus ventriculus poteſt, ſinendum ut faciat. Igitur ingeſta arctè complectitur, nec vacuum relinquit locum, quantùmlibet exiguum ſit, quod in ſe continet. Ab omni aliâ re quieſcit dum vacat coctioni. Quævis paſſio actionem interturbat. Motus vehemens corporis, animi perturbatio, dolor, febris, coctionem fruſtrantur. Moliris intenſiorem virtutem; quæ fit tùm alteratio ciborum non eſt naturalis, ideòque imperfecta, aut prava. Stimulum addis? Deſerere cogis incœptum, quod non impunè intermittitur. Una eſt ciborum alteratio proficua, quæ in chylum nutriturum, dulcem, pinguem, ſubſtantiæ mediocris & æqualis terminatur; talem non obtinebis unquam à vehementiâ, ſed ab æquabilitate, non à remotione rerum inſervientium, ſed opportunâ adhibitione; ab organo liberè agente, neceſſaria admittente, non ſuperfluis obruto.

I I.

QUÆSTIONEM moves de ſuperfluo, de deficiente, de organo ſpontè agente & excitato, ſtimulo adhibito; de neceſſariis admittendis, rejiciendiſque ſuperfluis. Addis, Medici officium eſt detractio redundantium, adjectio deficientium? Benè, ſi opportunè. Audi, finis Medicinæ eſt conſervatio ſanitatis præſentis, abſentis reſtitutio, ſalubre ad aliud refertur, quod ſanum cupimus. In eo cauſa eſt vel ſignum ſanitatis. Totum corpus ſimul reſpicit, vel magis propriè partem determinatam. In ventriculi coctione, totum agit corpus, ideòque prodeſt quod totum juvat: peculiaris eſt ventriculi functio, nulla ferè pars totum magis afficit & à toto magis patitur: omnibus ſympathiæ cauſis obnoxius, ſivè abſolutis, ut ſunt ſubſtantiæ ſimilitudo, ſocietas operis, communitas vaſorum, connexio, vicinia: vel privantibus ut influxus negatio, prohibitus effluxus, motus compreſſus & exſtimulatus. Signum eſt ſalubre conſtans, ſi pari ratione appetatur & coquatur, atque viciſſim. In ipsâ actione facilis eſt rei ſalubris tolerantia, & ab eâ ſolatium; poſt actionem, infirmitatis extinctio, reſtitutio ſanitatis; vegetum corpus functiones bellè exequitur. Cave, credas ab evacuatione copiosâ meliùs futurum, aut à laboriosâ corporis concuſſione. Turbatur corpus ab inſalubribus, vexantur partes, functiones interpellantur. Si contingat, ut quid ſimile ſit moliendum, id quaſi per tranſennam, ut ab onere liberetur corpus & ſibi reddatur, nec quantum vacuatum fuerit animadvertendum, ſed quale, ſcilicet nocens & nocivum.

I I I.

SI dubites an fumus tabaci functiones interturbet & vexet partes; conſidera quid ſit & quid præſtet. Tabacum ſivè petum & nicotiana ſulphura-

abundat & sale volatili acerrimo. Adeò vehemens est ejus oleum ad vomitum ciendum, ut naribus subjectum cogat evomere, ipsa aqua stillatitia vomitum provocet. His non uteris quæ sibi reddita & libera à suis compedibus, potentiora sunt? Sed fumus eadem continet & ex iisdem constat non omninò compactis. Magnas virtutes prædicas? Sunt reverà: sed quæ magna est virtus extremo propior est, nec sine cautelâ adhibenda. Extrema extremis reservantur. Quocumque modo adhibeas tabacum, nihil mediocre expecta. Viride admotum potenter resolvit, tritum, vehementiùs: exusti cinis causticus carnes exedit putridas & chironia sanat ulcera. Siccum naribus inditum membranam convellit, ut non solùm mucus exprimatur quasi sollicitatus, sed serum fundatur ut in corysâ. Folii frustulum ore contineatur, vel fumus è fistulâ excipiatur, salivæ ductus, glandulæ maxillis appositæ maximam vim salivæ evomunt, & successivâ torturâ pulmo viscosam pituitam exprimit è laringe & trachæâ arteriâ, è gulâ, æsophago non minùs extrahitur. Ventriculum subvertit & nauseam vomitumque ciet. Assuetos habet mitiùs: at defluentis pituitæ copia eumdem ventriculum inundat, è toto corpore sudorem pellit & simul alvum deturbat. Elixatum & jus clystere injectum non modò per alvum purgat, sed & per vomitum, horrendaque parit symptomata. Quod damni non affert saliva, si eo fumo conspurcata in ventriculum impluat: Lactea vasa subit & in sanguinea deferet sales acerrimos & sulphur narcoticum. Enim verò, laudas venenum cùm sævit in præcordiis, conspicuum cardialgiâ, nauseâ & vomitu diro. Cùm molesta vertigo quassat ebrium caput, cùm suffusio tenebricosa instantem mortem prænuntiat.

I V.

SCILICET venenum est. Venenum intelligitur, quod sub parvâ mole corpus humanum diversâ ratione lædere potest. Nihil obstat quominùs idem venenum audiat & remedium strenuum, at periculosum. Quod in tabaco & ejus excepto fumo vehementius est quàm ferri possit aut debeat, illud idem commendat & nocet. Primus hausti fumi effectus est nervosarum partium concussio. Secundùs est, & à primo pendet, ebrietas, vertigo, spasmus universus expressionis succorum & humorum corporis causa. Undè per accidens, levamen: necessariò contingit partium lapsus, ruina. In juventute firma stamina, constans structura, & indè inculpata sanitas validumque robur sustinent impetum. Quæ ab eo attritio nervorum, perversio, depravatioque functionum edocent brevì, quæ quasi senes circumveniunt incommoda. Fugit frontis honor, victa membra, languet appetitus, viscera fatiscunt, arthritis contundit articulos, caput infirmum, gelidè quidvis senex timidèque ministrat. Tot ubique ruinis concidentibus, sanguini intercluditur iter ut brevior in dies illius circuitus, tandem omninò cum calore desinat. A cibo fumus haustus non adeò vehementer quatit nervos, sed magis officit digestioni totique corpori labem inurit contumaciorem, ut cæteræ partes, ventriculus, & reliquis fortiùs, percellitur. Cibos non benè coctos ejicit, expressa per vim pituita permiscetur, atque, ut fit in commotione vehementi, partes emittunt quæ servanda tradiderat natura, accipiunt, quæ ordine constituto vetuerat, ut susciperent. Hostis penetralia subit. Sic erat tanta cura in ciborum copiâ & delectu. Dicam quod res est, vetus erat crapula & novæ desiderium. Hæ fumi deliciæ, hoc lenocinium. Venenum est; sed venenum cupiditatibus servit. Proditor placet in animi perturbationibus.

Corpus chylo veteri plenum & infractum respuit de novo apposita; locus non suppetit; *fit via vi, rumpunt aditus & claustra viarum.*

V.

ALIMENTORUM necessitas, vini præstantia, in eduliis euchymis, substantiæ similitudo & benigna qualitatum temperies decipiunt nos. Nimiâ quantitate succi, optimi licèt, oppressi jacemus inter frugalitatis encomia. Nullus intra necessitatis & naturæ limites diætam conservat. Jugulant nos artes ad vitam conservandam & beatiorem reddendam excultæ. Chylus ex præcedenti cibatione in sanguine residuus, vel in glandulas vasave excretoria amandatus, ob vitæ mollitiem restitat, exercitio excutiendus. Aër in eo compressus, sed calore corporis & irrequietâ cordis pulsatione valdè rarefactus, fibras omnes & organa torquet. Sensus & consuetudo novum chylum sollicitant ad leniendam ægritudinem & libertatem obtinendam chyli veteris, facti viscidioris. Hic est crapulæ sensus. Malum malo sæpè metuendo magis, pellitur. Fumus tabaci adhibetur ad crapulam solvendam, potentissimè solvit, sed damnum infert nervis, quorum fibras dimovet à situ & mutat figuram naturalem, motum inducit alienum. Functiones pervertit; titillatio in ægritudine tam gratâ, epilepsia est primùm levis, sed usu continuato crescit, & fatiscente familiâ nerveâ, fatigatis cerebri membranis, ex convulsivo motu fit convulsio, succedit epilepsiæ, paralisis & apoplexia. Cætera viscera damna sua patiuntur. Longè à naturæ proposito absunt, qui post cibum fumum hauriunt, juvare credunt ventriculum in excoquendo cibo, & turbant in opere. Coctionem sperant perfectiorem, & præter imperfectum chylum, colluviem pituitosam inferunt in vasa lactea & sanguinea; hoc unum obtinent ut perdant partem chyli quam totis votis exoptabant sibi ex præstantioribus eduliis, decepti luxuriâ.

Non ergò post cibum, fumus Tabaci.

Proponebat Parisiis, PETRUS-ABRAHAMUS PAJON DE MONCETS, Blæsus, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus,
A. R. S. H. 1750, à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1750.